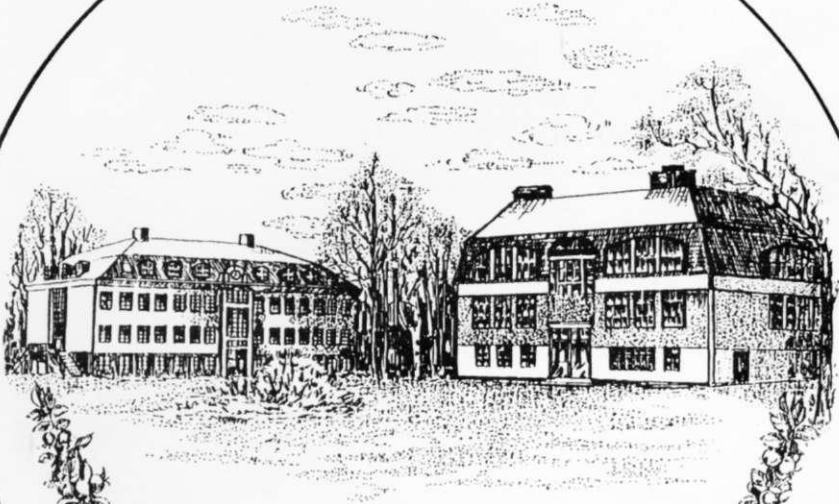

SPÅNGA BYGDEN

Nr 24

DECEMBER 1987

Spånga Fornminnes- och Hembygdsgille

*Selthems skolor
Spånga*

<u>Innehåll</u>	sid
Ett hundraårigt julminne	3
Joseph Pousette	4
"Herr Kyrkoherde"	8
Mera om familjen Pousette	9
Skolminnen	10
Spångasmycken	16
Major Plantagos fundering	18
Gillets program	19
Notiser	20

Omslagsbilden: SÖLHEMSSKOLAN tecknad av
Märta-Greta Tauberman

Bilaga: Vårprogrammet 1988 från Stockholms
läns hembygdsförbund

SPÅNGA FORNMINNES- OCH HEMBYGDSGILLE		
Box 8070, 163 08	SPÅNGA	Postgiro 26 50 62 - 0
ÅLDERMAN	Jane Hamilton	36 22 70
SKRIFTVÅRDARE	Erik Svedin	36 62 93
KASSAVÅRDARE	Hans Lindbergh	760 87 21
Redaktion för	Sixten Källberg	36 41 09
SPÅNGA BYGDEN	Karin Jonsson	36 00 23
	Lars Nahlbom	760 37 27

ETT HUNDRAÅRIGT JULMINNE

av Arne Jansson

Min far har berättat att han vid några tillfällen skickades iväg till fattigstugan med mat och hur rädd han var, då det tidvis hölls sinnessjuka inlåsta i något av rummen.

Karl var omkring 12 år gammal och hans syster Teckla 9 år. Det var julafton 1887 och deras mor hade packat en korg med julmat. Korgen var fylld med spisbröd, limpor, ost, smör, korv, sylta och enbärdricka. Det hade börjat skymma när barnen skickades till fattigstugan med korgen. Karl sprang ner till vagnslidret och hämtade en stakälke och placerade korgen på den. Karl drog kälken och Teckla sköt på. Det var mycket snö och därtill hade det börjat blåsa kraftigt. Det blev tungt att dra kälken uppför klockarbacken, mot gamla landsvägen.

När de äntligen kom fram och trädde in i förstugan med korgen mellan sig var där ett förfärligt oväsen. En svagsint man i 40-årsåldern hade brutit upp den låsta dörren till sin kammare. Han var våldsam och slog sönder stolar och bord. När han fick se korgen tog han tag i den och slängde allt över hela golvet. Barnen blev förskräckta och sprang ut i mörkret. Karl fick tag i kälken och Teckla satte sig på den. Karl sprang allt vad han förmådde och snart var de uppskrämda barnen hemma.

Kyrkovaktmästare Nählstedt och fjärdingsman Landsberg tillkallades och med hjälp av några starka karlar lyckades man övermanna och binda den stackars mannen. Man förde honom till klockarboden och låste in honom där tills man på juldagen kunde föra honom till Danneviks hospital.

Blåsten hade tilltagit och på julnatten blev det storm, varför en del av taket på fattigstugan blåste av. Några fönster hade blivit krossade och därför var man tvungen att placera ut hjonen i stugorna och gårdarna runtom i byn.

JOSEPH POUSETTE

DEN I VIDA KRETSAR KÄNDE FÄLTJÄGAROFFICEREN

Några uppgifter ur Erland Lindhammars levnadsteckning

Pousette var född 1888 i Spånga församling, Stockholms län som son till skohandl A Pousette och hans maka Christina Charlotta Lundgren. Studentexamen 1908 med bl a överbetyg i samtliga främmande språk (grekiska AB, latin Ba). Antogs som reservofficersvolontär vid Fältjägarregementet 1908, reservofficersexamen 1910 och utnämnd till underlöjtnant s.å.

Avsked från regementet och avreste till Persien för att jämte ett antal svenska officerare tjänstgöra i det persiska gendarmeriet, som organiserades av dessa. Samtida med sedermera generalen i persiska armén H O Hjalmarson, fader till f landshövdingen Jarl Hjalmarson. Pousette blev bataljonschef 1913 vid 2. gendarmeriregementet i Teheran. Sårades i strid (Major Oscar Ohlsson stupade).

Vid första världskrigets utbrott 1914 hemkallades de aktiva svenska officerarna. Vintern 1915-16 deltog Pousette i det persiska folkets frihetskamp - "det heliga kriget" kallat. Fienden utgjordes av ryska elitförband. Rysk kraftig offensiv. Pousettes styrka och en samverkande turkisk bataljon tvingades att vika in på mesopotamiskt område.

1916 sökte Pousette kontakt med den i turkisk tjänst varande tyske generalen Colmar von der Goltz för tjänst i tyska armén. Avreste till Berlin, där han redan tidigare fått anställning vid Preussiska infanteriregementet som Oberleutnant. Erhöll transport till Braunschwigska infanteriregementet och utnämndes 15 juni samma år till Hauptman i regementets reserv. Han tillhörde detta regemente under hela sin tid i tysk krigstjänst.

Pousette säger om kriget: "Jag skall aldrig glömma fram-marschen över Ternopol mot Chodorow med marscher upp till 40 - 50 km om dagen under ideliga strider. Ostfronten och västfronten voro helt olika till stridens karaktär. På ostfronten rådde rörliga operationer, som skapade god anda hos truppen, under det att västfronten med dess mullvadskrig mot massor av maskiner gjorde, att man där såg kriget från en annan sida."

Sedan Riga fallit och ryssarna lämnat ställningarna blev det omgruppering. Flera förband, bl a Pousettes, transporterades från trakten av Mitau till västfronten. Regimentet förlades i Dounai.

Engelsmännen återupptog sin offensiv i Flandern (Ypern). "Artilleri- och kulspruteeld natt som dag. Ovanför svävade Richthovens röda eskader. Fienden bröt igenom, våra kulsprutor nedkämpades. Ryggraden i vårt försvar bröts, vi måste kapitulera för övermakten."

Pousette blev sårad. Han fördes jämte övriga överlevande som fångar till England. Här gjorde han tre rymningsförsök från olika fångläger. Efter 22 månaders fångenskap slog Pousettes frihetstimma, närmare bestämt 1 aug. 1919.

Över Tyskland återkom han till Sverige och inträdde i aktiv tjänst som löjtnant vid Fältjägarerna. Genomgick krigsskolan på Karlberg (officerskurs). För honom gällde särskilda bestämmelser. "Han var då 10 år äldre än flertalet av oss kadetter och var rik på allehanda upplevelser och militära erfarenheter."

Till kapten utnämndes han 1926. Var chef för kulsprutekomp 1928-32, erhöll tillstånd att följa infanteriutbildningen vid tyska armén 1923, 1929, 1930. Blev major 1934 och överstelöjtnant 1943.

Pousette var ingen större "fineman" (lånat ord från kadettspråket) men lyste destomera i stor högtidsdräkt. Bar då utom Svärdsorden och svenska förtjänstmedaljer

främmande staters nådevedermälen: Preussiska Järnkorset 1. o. 2. kl, Iranska Lejon- och Solorden 3. kl, Finlands Vita Rosorden 1. kl, Iranska förtjänstmedaljen i guld, Turkiska krigsmedaljen, Tyska Hederskorset och Ungerska minnesmedaljen.

Pousette hade en kärv, ofta burlesk humor och goda sällskapstalanger. Han var hetsig i lynnet men hade ett gott hjärta. Oro fanns i hans väsen. Vilan och lugnet "på roten" tilltalade honom ej utan ville vara där det hände något. Kunde "sätta sig" på de undfallande men respekterade andra. Han var ärlig och självständig i åsikter och livsmönster. En färgstark personlighet.

Joseph Pousette hade en varm känsla för barn och ungdom. Han var vid julgransplundringarna alltid den snälle jul-tomten och förstod att sprida glädje och munterhet bland barnen vid julfesterna på officersmässen.

Han var alltifrån 20-talet aktiv inom landstormsrörelsen, idrottsorganisationerna och turistväsendet samt skytterörelsen och var ledamot av styrelsen för östersunds-kretsen av Svenska Röda Korset.

1925 gifte han sig med Brita Edwall, dotter till bankdirektören A. Edwall. Äktenskapet var barnlöst. Han avled 1950 och begravdes i Undersåker. Tidtals hade han under många år lidit av sviter efter malaria.

Under andra världskriget efter tyskarnas ockupation av Norge var Pousette hela tiden stridsgruppchef vid norska gränsen i Jämtland och gjorde sig omtyckt av civilbefolkningen. De bidrog att bekosta hans gravplats i Undersåker.

Motala i juni 1977

N G Svahle
fd fanjunkare vid
Trängen

Överstelöjtnanten JOSEPH POUSETTE
(ur "Fältjägaren")

JOSEPH POUSETTE
Teckning 1919 av
löjtnant Erik Wennsten

Motala, Storgat 43, 22/6 1977

HERR KYRKOHERDE

Undertecknad anhåller om överseende för det jag här besvärar i en bagatellartad sak. Skulle betr denna ha vänt mit antingen till Hembygdsföreningens ordf eller direkt till föreningens museum i Åkalla, vilket museum jag vill föreställa mig samlar på bl a uppgifter om det Spånga "som var en gång"...

Då jag saknar vetskap om adress till vederbörande i Hembygdsföreningen, vill jag anhålla, att Kyrkoherden vidarebefordrar min brevårsändelse till Hembygdsföreningen.

Min brevårsändelse utgör något så obetydligt som en uppsats berörande en i Spånga född man. Han bar ett namn, som under de sista decennierna av 1800-talet och i detta sekels början var för församlingsborna lika bekant som kyrkoherdens, komministerns och klockarens: hans mor var nämligen Fru Pousette (Ponsett hette det i folkmun), socknens barnmorska i Rinkeby.

Namn från svunnen tid i en församling brukar på de flesta håll intressera hembygdsvänner. Det är därför jag vill lämna detta lilla bidrag ang en 1888 född Spånga-son.

Med hälsning och utmärkt högaktning

N G Svahle

(f 1893 i Granby, förr troligen Grenby, möjl beroende av att här delade sig landsvägen mot Kista o. Husby. Komministerbostället Granby beboddes under min uppväxttid av Komminister Anders Christensson.)

MERA OM FAMILJEN POUSETTE

Som litet skolbarn i Solhem på 30-talet kände man inte till mycket om "fröknarnas" och "magistrarnas" privatliv. Speciellt de förstnämnda var ju verkligen fröknar, men systerarna Pousette - som då inte hade återgått till den äldre stavningen av sitt namn - hade en bror som levtt ett spännande liv i ett fjärran "sagoland", Persien. Där arbetade svenska officerare med att bygga järnvägar och jag glömde inte detta, även om det aldrig fördes på tal när jag som vuxen träffade Alma och Ella såväl privat som inom föreningslivet.

I samband med att Ella nu gick ur tiden blev jag nyfiken på det jag hört om brodern och sökte en hel rad personer, som jag trodde skulle veta något om detta, men ingen kunde hjälpa mig till en början. Plötsligt fick jag emellertid några papper i min hand och löjligt nog hade de funnits i Gillet sedan 1977 eller i samband med att de skrevs.

Den som läser SPÅNGABYGDEN "från pärm till pärm" har redan läst berättelsen om Joseph Pousette och den åtföljdes av ett brev från f fanjunkaren NG Svahle, ställt till kyrkoherden, Spångas dåvarande kyrkoherde Yngve Frykholm. Denne överlämnade genast försändelsen till Gillet, men innehållet vann inget gehör hos den som då läste den. Nu kan det vara av intresse att publicera detta levnadsöde, dels för att syskonen Pousette är döda, dels för att krig återigen eller fortfarande pågår i samma område.

F fanjunkaren Nils Gustav Emanuel Svahle uppnådde hög ålder. Han var född 1893 och avled 89 år gammal, fem år efter det han sänt oss sin berättelse. Vi återger här hans vänliga brev. Undrar bara hur han föreställt sig hembygdsföreningens museum i Akalla...

Att svenska officerare sades göra något så fredligt som att bygga järnvägar i Persien var måhända en nödvändig tankerationalisering för att slippa tänka på vad slags sprängningar man verkligen sysslade med.

KJ

SKOLMINNEN FRÅN 30-TALET

av Karin Jonsson

För oss som gick i skolan på 30- och 40-talet var skolan till synes något oföränderligt. Visst hade vi hört talas om griffeltavlor och "bibliska historien" i det förflutna, men nu välutrustade med gröna blyertspennor å 7 öre och skrivböcker å 10 öre, nätta nytryckta läroböcker med ämnesnamn på pärmen som direkt beskrev vad boken handlade om, ägnade vi inte en tanke åt den förändringens skolvärld som började ungefär med kulspetspennan.

I Solhem fanns nya skolhuset från 1928, skinande modernt, och gamla skolhuset från 1910 med större salar och högre i tak. "Gamla" och "nya" skolan kallades de helt enkelt och vem som hamnade var vid höstterminsstarten var ett lotteri som inget barn förstod. Så småningom kom man underfund med att några lärare hade samma klassrum år efter år och det var säkert skönt för dem att slippa flytta omkring, att ha en invand orgel och andra inventarier som sina "egna".

Genom nya skolan löpte korridorer i hela byggnadens längd med klassrum och skolkök på 1:a våningen, klassrum, naturkunnighetssal, materialrum och överlärarens expedition på 2:a våningen och högst upp vaktmästarbostad, läkar- och tandläkarmottagning, ett klassrum, teckningssal med stora takfönster och en samlingssal som inretts därför att en bit av vindsvåningen "blivit över" när nyss nämnda utrymmen tagits i anspråk.

I gamla skolan samsades två klassrum om ett kapprum och elever som hade långt till skolan och inte hann hem för att äta på frukostrastens 45 minuter satt här på långbänkar bland sina ytterkläder och åt medhavda smörgåsar. De flesta drack mjölk vanligen medförd i wichyvattenflaska med patentkork. - Patentkork var en porslinspropp med gummipackning och en säker ståltrådsklämma vilket gjorde flaskan tät. Sådana flaskor säljs på auktion i dag.

I nya skolans källarvåning fanns träslöjdsal, bad, gymnastiksal och ett serveringsutrymme för "fattiga" barn som fick mjölk och smörgås genom skolans försorg. Längs hela huset fanns även här en korridor. Den var möblerad med långbord och bänkar och hit gick alla elever för att äta sin matsäck på frukostrasten.

För pappslöjd, ämne för pojkar i 3:e ev 4:e klass, fanns en särskild sal medan syslöjd vanligen ägde rum i det vanliga klassrummet. En sal med symaskiner fanns i gamla skolan, för flickornas syslöjd fr o m klass 6.

Skolbadet var en viktig satsning "i tiden". Bostadsstandarden i Spånga var inte hög. Ett och annat badkar installerades i nybyggda villor och jag minns vilken stor beundran vårt "inmurningsbadkar" väckte. Min pappa hade byggt hus i Chicago och där var minsta bostadsskrubb försedd med bad.

Det var alltså inget simbad det gällde utan ett renlighetsbad: runt väggarna och i en dubbel rad i mitten stod de sötaste små badkar - det bör ha varit minst femton för alla flickor resp pojkar i en klass badade samtidigt och blev skrubgade av baderskan tant Franzén. En kakelklädd "korridor" med ilsket strilande duschar fanns också och det hade varit skönt att få duscha efter varje gymnastiklektion i tonårsåldern, men det fanns sällan tid till det på den korta rasten före nästa lektion.

Två eller tre gånger per termin fick vi bada. När kriget ströp vår koks försörjning vintern 39-40 blev det slut på varmbaden i Solhems skola. Badet var beläget till vänster om gymnastiksalen, räknat från nya skolans entré, 1 tr ner.

Ibland var det skurlov. Lördag och måndag, en dag för vardera skolbyggnaden, byte varje gång. Lördag var arbetsdag på den tiden. På skurlovet for mammorna med barnen till sta'n för att handla sådant som barn måste prova, t ex skor, mössor och hattar. Den som hade två eller flera barn kunde ha skurlovsbarn båda dagarna. Måste ha varit besvärligt, tror jag som var enda barnet.

Mellan samlingsalen och teckningssalen fanns vikdörrar så att dessa utrymmen kunde förenas, t ex vid skolans gemensamma avslutning med kyrkoherde och skolkor i aktion eller vid publika arrangemang såsom Hembygdsgillet's Luciafest. Gillet startade som bekant sin verksamhet 1932.

Redan 1928 startade i den då nya skolbyggnaden "högre folkskolan", på en av det centralt placerade uthusets dörrar förkortat H.F. Det var en fyraårig påbyggnadsskola, som lagom till den första årskullens sista skoltid fick realexamensrätt. Självaste ecklesiastikminister Arthur Engberg, legendarisk socialdemokratisk kraftkarl och undervisningsreformator, stödde denna utveckling. Denna första kull firade alltså 55-årsjubileum av sin realexamen våren 1987 när Föreningen Spånga Elever hade sin gemensamma fest för jubilerande avgångsklasser.

I de båda skolhusen blandades klasserna om varandra utan hänsyn till åldersgrupper. Högre folkskolan, senare kommunala mellanskolan, fanns alltid i nya skolan. Första året fanns bara en klass, men för varje år växte skolan och 1940 upptog den åtta klassrum. Rektors expedition och lärarrum tillkom. I övrigt delade man speciallokaler med folkskolan.

Min klass flyttade runt hela skolan. Det tror jag var ganska ovanligt men till skillnad mot de flesta klasser bytte vi lärare tre gånger i folkskolan, som omfattade klass 3-7. Klass 1-2 var småskolan. I 5:e klass var vår skolsal den enda på översta våningen i nya skolan. I kommunala mellanskolans två första år gick min klass i källarvåningens enda klassrum, som iordningställdes när kommunala mellanskolan var som störst. 1947 flyttade "kommunala" tvärs över Hässelbyvägen till det nybygge som sedan vuxit till Spånga gymnasium.

Tänk att man så här långt efteråt kan minnas hur dags det var frukostrast i folkskolan! 10.45 - 11.30 med sammanringning ett par minuter före "halv" ty lektionen började precis 11.30. På morgonen började vi 7.45 med

rejäl morgonbön med psalmsång. Kl 8, 9 och 10 började förmiddagslektionerna med 15 min rast mellan de två första. Skoldagen slutade 13.20, för större barn 14.20 ett par gånger i veckan.

Mitt första skolår infördes en nyhet i Spånga: dubbel-läsning, vilket innebar en klass på förmiddagen och en annan klass på eftermiddagen i ett och samma klassrum. Barnen fick ha halva bänklådan var. Denna dubbelläsning skulle komma att pågå i 25 år eller ända tills mitt äldsta barn började första klass i samma skola!

De närmast skolan boende - Solhemsbarnen - hade eftermiddagsläsning och de som hade lång skolväg ansågs ha bättre nytta och glädje av att komma hem mitt på dagen. Givetvis fanns inga skolskjutsar. Man gick helt enkelt från Flysta eller Ivarskärr eller Skogshyddan. Långt ifrån alla hade cykel, särskilt inte de mindre barnen. Att cykla vintertid var inte vanligt - man var ju rädd om sin cykel.

Jag började kl 12.10 varje dag de första två åren. Vi hade ingen gruppindelning utan hela klassen var i skolan fyra timmar om dagen och vi slutade aldrig före kl 16, men vi hade ju i gengäld inte lång skolväg. Lite' spännande var det att gå hem i gatlampornas sken hela vintern.

Vår snälla fröken Edith Rydblad delade arbetsrum med den lika snälla fröken Sigrid Westin, född Mothander från Husby gård, som avgick med pension efter 43 år utan en enda sjukdag. "Min" fröken fick sorgligt nog en ögonsjukdom som gjorde henne till sjukpensionär före 50 års åldern

Skolan hade en sångkör som leddes av magister Öhlund, folkskollärare med en underbar sångröst, stor musikallitet och fallenhet för körledarskap. Så fort vi kom till tredje klass började hans "talangjakt" och i min klass blev sångarna snabbt upptäckta eftersom vi var parallellklass till Erik Öhlunds ordinarie klassavdelning. Våra båda lärare bytte vissa ämnen så även min klass fick för-månen av en gudabenådad sånglärare.

Folkskollärare ERIK ÖHLUND (1946)

Kören fick framträda vid skolavslutningarna i samlings-salen och andra solenna tillfällen. Jag kommer särskilt ihåg ärkebiskopens besök i slutet av september 1933 då vi sjöng "Hösten är kommen, hör stormarna gny, svanen tar avsked och svalorna fly". Kyrka och skola hörde nära samman förr - detta upphörde inte förrän med grundskole-reformen 1962.

En händelse som gjorde starkt intryck på mig var högtid-lighållandet av 300-årsminnet av Gustav II Adolfs död i slaget vid Lützen , vilket också ägde rum i samlings-salen, den sal som just i dagarna tills vidare avstängts av skolförvaltningen på grund av eventuellt bristande sä-kerhet i takkonstruktionen. "Vår Gud är oss en väldig borg" och "Förfäras ej du lilla hop fast fiendernas larm och rop från alla sidor skälla" hade inövats. Jag kände starkt att vi utgjorde en del av Sveriges historia.

I småskolan hade vi gymnastik i samlingssalen. Det var inte precis någon hårdträning men språngmarsch förekom. Viss omklädsel gjordes, men vid "blinkleken" fick jag ett förkläde sönderrivet av en energisk gosse som ville hålla mig kvar på sin stol, så den viktigaste omklädseln gällde nog att inte behålla grova ytterskor på under gymnastiklektionerna.

Från 3:e klass fick vi använda gymnastiksalen och den var jättestor, tyckte vi då. Två lektioner gymnastik och en lektion kallad lek och idrott stod på schemat och det senare ägde vanligen rum utomhus med övningar som passade årstiderna. Jag var mager och växte för fort på längden med blodbrist som följd så jag var rätt ofta befriad från gymnastik långa tider. Då fick man sitta på den skinnklädda hästen och titta på.

När jag hört jämnåriga berätta om sin eländiga skoltid, om sadistiska lärare, om alla möjliga fasor som de tycker sig ha utstått i skolan, då känner jag inte alls igen min egen skolgång. Visserligen blev jag "retad" för att jag var rödhårig och fräknig och ett år dög jag inte till Luciatarna för den röda kalufsens skull, men i övrigt minns jag skolan som något positivt och vänligt för egen del. Men "elaka" pojkar fick stryk, både som planlagd bestraffning och i hastigt mod av fullvuxna magistrar så det hördes genom stängda dörrar. En flicka örfilades upp när hennes rättade rättskrivnings blåa bläck knappt syns genom lärarinnans klarröda korrigeringar. Detta var år 1934. Vid närmare eftertanke var det ingen helgjutten idyll.

För tre år sedan - hösten 1984 - letade jag upp alla kamrater från klass 6 b/1936 och ordnade en träff. Det blev en mycket fin och rolig kväll som inleddes med besök i Solhems skola och vårt klassrum. Några av oss hade inte sett varandra sedan 15-årsåldern. 21 av 31 möjliga (4 var döda) var med. Hela 15 kamrater bor fortfarande inom den gamla gränsen för Spånga socken och 10 är Gillesmedlemmar!

SPÅNGASMYCKEN

Vid de utgrävningar i Tenstaområdet, som föregick byggandet av Tensta och Hjulsta, undersöktes bl a en märklig kvinnograv från 900-talet. Den var ovanligt stor och i brandresterna kunde man finna ben efter en ca 60-åriga kvinna. Hon måste ha betraktats som oerhört gammal i en tid då medellivslängden var ca 30 år!

Hon hade också ärats. Med henne hade bl a fyra hästar och tre hundar gravsatts. I Man fann även smycken, bl a ett par sköldformiga beslag, det ena i silver, det andra troligen en lokal kopia i brons. Silverbeslaget har en utformning som pekar på slaviskt ursprung.

När vi här i Spånga började diskutera möjligheten att ta fram ett Spångasmycke var det därför rätt naturligt att man funderade på vad man i alla de omfattande utgrävningarna funnit och detta silverbeslag, som troligen suttit på Tenstakvinnans mantel, är ju ett utomordentligt exempel härpå. Inför kröningen av Spångas Lucia i fjol utförde därför på uppdrag av Spånga Företagarförening och i samarbete med Spånga Fornminnes- och Hembygdsgille guldsmed Kurt-L Carlsson en kopia av det gamla silverbeslaget, som nu finns i Stockholms Stadsmuseum. Smycket gjordes som hängsmycke; senare har det även framställts i form av brosch.

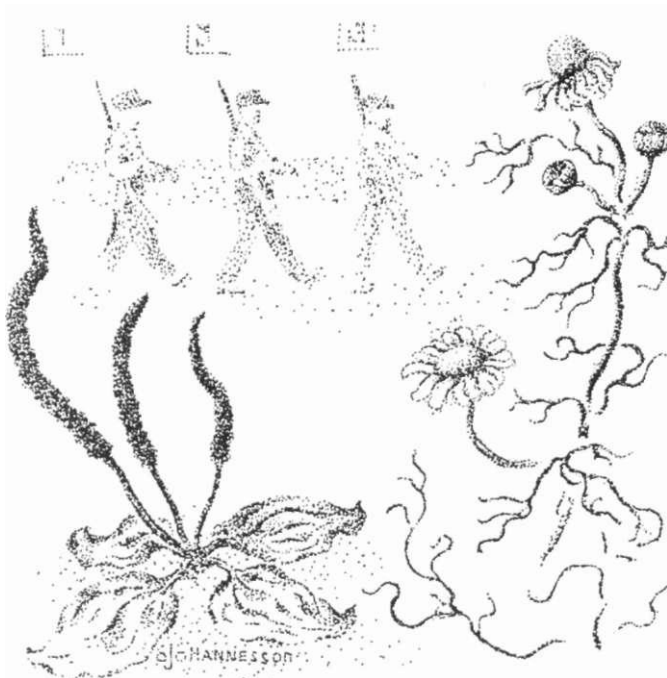
Glädjande nog kan nu alla intresserade Spångabor köpa dessa av Kurt-L Carlsson tillverkade smycken med lokal historisk bakgrund. Försäljningen sker genom Gillet och priset är 280 kr för hängsmycket (utan kedja) och 390 kr för broschen. Beställning görs enklast genom Olle Magnusson (tel 36 71 88). Smyckena kan beses i Nälsta gård vid de ordinarie öppet-dagarna eller efter kontakt med Olle M.

Om den märkliga graven kan läsas mer i boken "Spånga före Tensta", tyvärr slutsåld men tillgänglig på biblioteket.

JH

SPÅNG ASMYCKET tillverkas i silver

PLANTAGO MAJOR (vanligt groblad)
Teckning av Ove Johannesson
Se artikel nästa sida

MAJOR PLANTAGOS FUNDERING

Major Plantago stod i ett hörn av kaserngården och såg fundersam ut. Han tillhörde ett släkte av härdade kämpar som var vana vid hårda strapatser. Alltid då människorna i "gamla världen upptäckt" en ny världsdal eller ett nytt land var det någon av major Plantagos släkt som först satte sina rötter där.

Först slog de sig ner i hammarna och sedan utmed vägarna allt längre in i landet. Riktiga världserövrare var de. Men major Plantago eller groblad som beväringarna kallade honom kom sig inte ut i världen. Hans lott var att stå på denna gamla kaserngård i alla slags väder.

Men det var inte det som gjorde honom fundersam. Han klagade inte över sitt öde. Han var glad, vänlig och hjälpsam mot alla. Härondagen då en soldat slog sin knoge mot en gevärsmekanism gav major Plantago honom ett av sina blad att lägga på såret. Soldaten var mycket tacksam - "det både drar och läker" sa' han. Vad han nu menade med det. Men det var inte heller det som major Plantago funderade på.

Vid middagstiden i går kom ett par skolpojkar gående över kaserngården. De hade plåtburkar i rem över axeln. Inte sådana burkar som soldaterna hade sin mat i, utan ovala röda burkar, som karamellburkar, fast de hade locket på sidan.

En av pojkarna satte ner en liten spade intill major Plantago då den andre ropade: "Nej, groblad är väl ingen medicinalväxt." I stället tog de med sig lilla fru Matrikaria Diskoidea, som stod strax bredvid, innan de gick vidare. Och nu funderade major Plantago så här: Fru Matrikaria eller Kamomilla som han kallade henne var alltså en medicinalväxt - varför är inte jag en så'n - eller kanske pojkarna tog fel. Kanske är jag en medicinalväxt i alla fall - en medicinalväxt med tur."

Ja, det kan major Plantago fundera på länge och Du också.'

GILLET S PROGRAM JANUARI - MARS 1988

NÄLSTA GÅRD
===== är öppen för besök 2:a och 4:e söndagen i
varje månad kl 12 - 15. Rättar Vigs väg 95
Buss 118, hållplats Nälstaplan.

Rådets ledamöter med biträde av alternerande
stugvärdar visar gården med inventarier och
berättar om gårdens och traktens historia.

Trycksaksförsäljning. Kaffeservering.

BRASAFTON Torsdag 4 februari kl 19 i Nälsta gård.

Levnadsförhållanden och händelser i Spånga
under 1700-talet.

Erik Svedin refererar ur Sockenstämmo-
protokoll.

Kaffe, te.

ÅRSSTÄMMA
===== Söndag 6 mars kl 14 i Spånga församlings-
hus, Värsta Allé 1

Stämmoförhandlingar enligt Gillesbal ken.
Program i övrigt meddelas i nästa nummer av
SPÄNGABYGDEN.

I tur att avgå ur Rådet: Ålderman Jane
Hamilton, ordinarie rådsledamöterna Lars
Nahlbom, Hans Lindbergh, Ivar Ahlström,
Arne Jansson, Sixten Källberg; ersättarna
Åsa Hole, Karin Jonsson, Kristina Zimmerman;
granskningsman Bengt Åkalla (Åke Fridell
avliden under året), ersättare Thore Hultman.

Ålderman väljes för ett år, ordinarie råds-
ledamöter för två år, övriga för ett år.

Som vanligt kaffeservering och bokbord.

SPÅNGA OCH del 2-3 omfattande tiden 1751-1825 är all-
JÄRFÄLLA deles nyutkommen och försäljes vid Gillets
SOCKENSTÄMMO- sammankomster samt genom rådsledamöterna.
PROTOKOLL Pris 150 kronor.

===== intressant läsning för var och en och en
lämplig present till nuvarande och f d
Spångabor.

Del 1 omfattande tiden 1600-1750 finns fortfarande och
försäljes som ovan, pris 100 kronor. För båda volymerna
tillsammans rabattpris 225 kronor.

HÅLL REDA PÅ Nu har tidningen VÄSTERORT återuppstått:
VÅRA TRÄFFAR Och Dagens Nyheters lokaltidningar håll -
===== ler på att omorganiseras. Vi försöker få
in våra aktivitetsnotiser i deras spalter,
men säkraste sättet att få veta allt om
Gilletts verksamhet är genom vår egen tidning. Spara den
och läs då och då i programspalten så att Ni inte missar
något. Vi sätter även upp affischer vid Nälsta gård och
i välbelägna butiker, t ex i Spånga Centrum, samt på
föreningslivets särskilda anslagstavlor.

STUDIECIRKEL startade i november i samarbete med Hem-
OM SPÅNGA och Samhälleföreningen. Cirkeln har fått
===== god anslutning. Lars Nahlbom håller i
trådarna och kan svara på frågor (760 37 27)
Det är möjligt att i fortsättningen an-
sluta till enstaka sammankomster som äger rum onsdagar
med början 13 januari.

LEDUNGEN är medlemstidning för Stockholms läns hem-
===== bygdsförbund. Den utkommer fyra ggr per år
och innehåller meddelanden om förbundets
verksamhet samt rikligt med artiklar av
kulturhistoriskt intresse gällande såväl länet som lan-
det i övrigt. Ledungen kostar 50 kr per år och för yt-
terligare 25 kr kan man få förbundets cirkulärmeddelan-
den om kurser, utflykter och studiebesök.

Prenumeration kan ske på länsförbundets postgirokonto
15 59 19 - 4. Ange på talongen att det gäller Ledungen
samt att ni är medlem i Spånga Hembygds-gille.